

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 404/2024-8

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Libora Duľu (sudca spravodajca) a sudcov Ladislava Duditša a Rastislava Kaššáka v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], toho času v [REDAKOVANÉ], proti postupu Krajského súdu v Trnave v konaní vedenom pod sp. zn. 6Tos/188/2023 takto

r o z h o d o l :

- Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a**.
- Žiadosti sťažovateľa o ustanovenie právneho zástupcu **n e v y h o v u j e**.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa, skutkový stav veci a argumentácia sťažovateľa

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 9. júla 2024 domáha vyslovenia porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 6Tos/188/2023.

2. Z obsahu sťažovateľom podanej ústavnej sťažnosti vyplýva, že uznesením Okresného súdu Trnava (ďalej len „okresný súd“) č. k. 8PP/33/2023-50 z 12. júna 2023 bola podľa § 66 ods. 1, 2 a podľa § 67 ods. 1 Trestného zákona a podľa § 415 ods. 1 Trestného poriadku zamietnutá žiadosť sťažovateľa o podmienené prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, ktorý mu bol uložený rozsudkom Okresného súdu Trenčín sp. zn. 8T/108/2010 z 28. októbra 2010 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 3To/141/2010 z 5. januára 2011, v spojení s uznesením Okresného súdu Trenčín sp. zn. 2Nt/97/2013 z 21. januára 2014 a v spojení s rozsudkom Okresného súdu Trenčín sp. zn. 8T/108/2010 z 28. marca 2014.

3. Sťažovateľ v podanej ústavnej sťažnosti namieta celkovú dobu rozhodovania o svojej žiadosti o podmienené prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, ktorá napriek zákonnej povinnosti

súdu rozhodnúť o takejto žiadosti najneskôr do 60 dní (§ 415 ods. 3 Trestného poriadku) trvala celkovo jeden rok, a to od mája 2023 do 6. mája 2024. V rámci tejto doby konania okresný súd uznesením č. k. 8PP/33/2023-50 z 12. júna 2023 zamietol žiadosť sťažovateľa o podmienené prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, ktoré sťažovateľ napadol sťažnosťou, o ktorej rozhodol krajský súd uznesením č. k. 6Tos/188/2023-59 zo 6. decembra 2023 tak, že ju zamietol, a ktoré bolo sťažovateľovi doručené 6. mája 2024. Sťažovateľ osobitne poukazuje na to, že len doručovanie uznesenia krajského súdu č. k. 6Tos/188/2023-59 zo 6. decembra 2023 predstavovalo dobu vyše 5 mesiacov, pričom právnym dôsledkom takéhoto postupu krajského súdu bola aj nemožnosť podania ďalšej žiadosti o podmienené prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody v skoršej lehote, keďže jej plynutie je podmienené právoplatným skončením rozhodovania o predošlej, resp. naposledy podanej žiadosti.

4. V petite podanej ústavnej sťažnosti sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd po prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie nálezom rozhodol tak, že vysloví porušenie základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom krajského súdu v napadnutom konaní a prizná mu primerané finančné zadostučinenie vo výške 5 000 eur. Sťažovateľ v podanej ústavnej sťažnosti zároveň požiadal o ustanovenie právneho zástupcu pre konanie pred ústavným súdom z dôvodu nemajetnosti.

II.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

5. Ústavný súd v súlade s § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť, pričom posudzoval, či jej prijatiu na ďalšie konanie nebránia dôvody uvedené v § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

6. Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

7. Z doterajšej judikatúry ústavného súdu vyplýva, že medzi obsahom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a obsahom práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (II. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03, IV. ÚS 34/2020, IV. ÚS 77/2020, IV. ÚS 251/2021). Z tohto vyplýva, že právne východiská, na základe ktorých ústavný súd preskúmava, či došlo k ich porušeniu, sú vo vzťahu k označeným právam v zásade identické.

8. Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu je účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov v jeho všeobecnom poňatí odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia príslušného štátneho orgánu (I. ÚS 47/03, IV. ÚS 59/03, IV. ÚS 205/03, IV. ÚS 535/2013, I. ÚS 582/2015, I. ÚS 54/2016, I. ÚS 760/2016, I. ÚS 611/2017, IV. ÚS 21/2018, IV. ÚS 64/2020). Samotným prerokovaním veci na štátnom

orgány sa právna neistota osoby neodstráni. Ústavné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov (v primeranej lehote) sa splní až právoplatným rozhodnutím štátneho orgánu, na ktorom sa osoba domáha odstránenia právnej neistoty týkajúcej sa svojich práv (pozri napr. I. ÚS 582/2015, I. ÚS 54/2016, I. ÚS 760/2016, I. ÚS 611/2017, IV. ÚS 21/2018, IV. ÚS 64/2020). Ústavný súd v tejto súvislosti opakovane zdôraznil, že čl. 48 ods. 2 ústavy v relevantnej časti ustanovuje imperatív, ktorý platí pre všetky súdne konania a ktorý vyjadruje predovšetkým záujem o to, aby sa čo najskôr odstránil stav právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia súdu, pretože jeho predlžovanie sa môže v konečnom dôsledku prejaviť ako odmietnutie výkonu spravodlivosti (PL. ÚS 25/01).

9. Súčasťou rozhodovacej činnosti ústavného súdu je aj názor (I. ÚS 34/99, III. ÚS 20/00, II. ÚS 32/00, II. ÚS 12/01, I. ÚS 22/01, I. ÚS 29/02, IV. ÚS 37/02, I. ÚS 77/02, I. ÚS 116/02, IV. ÚS 61/03, IV. ÚS 205/03, I. ÚS 16/04, IV. ÚS 102/05, I. ÚS 174/2017, IV. ÚS 34/2020), v zmysle ktorého sa ochrana základnému právu podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (rovnako tak aj podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru) poskytuje v konaní pred ústavným súdom len vtedy, ak v čase uplatnenia tejto ochrany porušovanie základného práva označenými orgánmi verejnej moci (v tomto prípade všeobecnými súdmi) ešte trvalo. Ak v čase, keď došla sťažnosť ústavnému súdu, už nemôže dochádzať k porušovaniu označeného základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (rovnako tak aj podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru), ústavný súd sťažnosť odmieta, vychádzajúc pritom z účelu týchto práv, ktorých spoločným menovateľom je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia orgánu verejnej moci (I. ÚS 145/03, I. ÚS 142/03, I. ÚS 19/00, I. ÚS 54/05). Inými slovami, ústavný súd poskytuje ochranu právu podľa čl. 48 ods. 2 ústavy len vtedy, ak v čase uplatnenia tejto ochrany porušenie základného práva ešte trvalo alebo k jeho porušeniu dochádza (I. ÚS 34/99, III. ÚS 20/00, I. ÚS 22/01, II. ÚS 204/03, IV. ÚS 102/05). Uvedený právny názor ústavného súdu je akceptovaný aj judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva (Miroslav Mazurek proti Slovenskej republike z 3. 3. 2009, sťažnosť č. 16970/05).

10. Z obsahu podanej ústavnej sťažnosti vyplýva, že v čase jej podania bolo konanie o žiadosti sťažovateľa o podmienené prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody už právoplatne skončené, v dôsledku čoho tak ani už nemôže dochádzať k porušovaniu sťažovateľom označených práv. Sťažovateľ sa mal aj v kontexte svojich námietok o nedodržaní zákonnej lehoty na rozhodnutie (§ 415 ods. 3 Trestného poriadku) domáhať ich ochrany počas priebehu samotného konania, keď k ich porušovaniu dochádzalo, resp. mohlo dochádzať. Vzhľadom na uvedené ústavný súd odmieta ústavnú sťažnosť sťažovateľa z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde. Len informatívne vo vzťahu k okolnostiam uvedeným v poslednej vete bodu 3 ústavný súd uvádza, že rozhodnutie krajského súdu o sťažnosti sťažovateľa bolo právoplatné už jeho vydaním (nie až dorúčením) a v rovnakom časovom momente nadobudlo právoplatnosť aj krajským súdom preskúmané rozhodnutie súdu prvého stupňa, príslušná šesťmesačná lehota teda v čase doručenia uznesenia krajského súdu sťažovateľovi už uplynula z väčšej časti, nie však celkom, v dôsledku čoho sťažovateľ z hľadiska možnosti opätovne žiadať o podmienené prepustenie nič nestratil, resp. neutrpel žiadnu ujmu.

III.

Žiadosť o ustanovenie právneho zástupcu

11. Podľa § 43 ods. 3 zákona o ústavnom súde k návrhu na začatie konania podanému navrhovateľom, ktorý musí byť v celom konaní zastúpený advokátom, musí byť pripojené plnomocenstvo na zastupovanie navrhovateľa advokátom. V plnomocenstve sa musí výslovne uviesť, že navrhovateľ udeľuje zvolenému advokátovi splnomocnenie na zastupovanie pred ústavným súdom.

12. Podľa § 37 zákona o ústavnom súde navrhovateľovi, ktorý požiada o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom, ústavný súd môže ustanoviť právneho zástupcu, ak to odôvodňujú majetkové pomery navrhovateľa a nejde o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti.

13. Vo vzťahu k žiadosti sťažovateľa o ustanovenie právneho zástupcu ústavný súd uvádza, že takýmto žiadostiam vyhovie v prípade súčasného (kumulatívneho) splnenia podmienok vyplývajúcich z § 37 ods. 1 zákona o ústavnom súde a jeho ustálenej doterajšej judikatúry v tejto oblasti, t. j. 1. ak ustanovenie právneho zástupcu odôvodňujú majetkové pomery navrhovateľa (ak vzhľadom na svoje majetkové pomery nedisponuje dostatočnými zdrojmi na úhradu trov právneho zastúpenia) a 2. ak zároveň nejde o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti.

14. Z dôvodu odmietnutia sťažovateľom podanej ústavnej sťažnosti v celom jej rozsahu nie je splnená druhá podmienka na postup ústavného súdu podľa § 37 ods. 1 zákona o ústavnom súde, a to že v právnej veci sťažovateľa nejde o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti. V dôsledku tohto záveru ústavný súd ani nepristúpil k preverovaniu majetkových pomerov sťažovateľa a sťažovateľom uplatnenému nároku na ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom nevyhovel. Tým je zároveň subsidiárne daný vo vzťahu k výroku I uznesenia aj dôvod na odmietnutie sťažovateľom podanej ústavnej sťažnosti podľa § 56 ods. 2 písm. b) zákona o ústavnom súde.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 27. augusta 2024

Libor Duľa
predseda senátu